

Pri zemljepisu bi bilo pač koristno, da bi tudi slovenski otroci imeli male atlante, kakeršne imajo Nemci. Za ljudske in meščanske šole je v nemškem jeziku potrjenih užé več tacihi zemljepisnih atlasov; n. pr. Baur-ov Elementar-Schulatlas. Hölzel. cena 40 kr. Haardt-ov Geografischer Atlas für Volksschulen. Hölzel. cena 40 kr. od istega geografa male izdaje po 25 kr. in večje izdaje po 50 kr. za posamezne avstrijske kronovine, in izdaja za meščanske šole po 1 gld. 20 kr. Kozenn-ov šolski atlas 50 kr. Langé-s VolksschulAtlas, cena 60 kr. Potem Trampler-jev atlas za eno-, dvo- in trirazredne ljudske šole, cena 30 kr., razne izdaje za posamezne kronovine. Za večrazredne šole je istega atlasa cena 60 kr., za meščanske šole 2 gld. Kaj praktičen zemljepisni atlas je Rothaug-ov „Österreichischer Schulatlas“ (zaloga Tempsky, vezanemu iztisu je cena 75 kr.). Ta atlas je pisec teh vrstic poslovenil v rokopisu ter prosil z založnikom vred sl. kranjski deželni zbor podpore, da bi ga bilo mogoče izdati.

Za zgodovino ne potrebujejo učenci samoučil.

Pri računstvu potrebujejo mali učenci tablic, večji pa računskih pisank. Kvadrirane računske pisanke niso več dovoljene; a tacihi s navpičnimi črtami tudi ne moremo priporočati. Hvaliti tudi ne moremo takih računskih pisank, v katerih so vodravne črte prav blizo skupaj, ker okó boli, ako dolgo na-nje gleda. Najboljše so pa one računké s čistim papirjem ali spisovnice (diktande).

Pri prirodoepisnih predmetih ni treba samoučil. — Pri pisanji je treba pisank, lepopisnic pač. Dobra lepopisnica mora imeti dober papir in pivni listek ter primerno načrtanje. Take dobre pisanke imajo različno ceno in se izdelujejo po mnogih tovarnah. Navadno se 100 kosov prav dobrihi pisank ne dobí po 1 gld. Firma J. Felkl v Pragi (Celetna ulica č. 30) priporočuje v novjšem času za 80 kr. tudi še dovolj trdno blago, ki je zlasti te nizke cene vredno, ko more revni slovenski otrok za 1 kr. dobiti rabljivo pisanko, v kateri je tudi pivni listek.*)

Za risanje potrebuje otrok risanke. (Risanka naj bo na nižji in srednji stopinji pikčasta (1 cm, 2 cm, 4 cm pike narazen), na višji stopnji naj ima edino le okvir. Papir v risankah naj bo močan in bel; cena posameznim risankam naj bo 3 kr., k večjemu 4 kr. Olovka ali svinčnik za risanje bode najboljša Hardtmuth-ova št. 1 v belem lesu. Radirk naj se otrokom v ljudski šoli ne pusti rabiti, k večjemu črna gumilastika.

Za ročna dela je treba pletenk, kack (Häcknadel), šivank itd.

Književnost.

— Ravnokar je izšel II. **Pedagogiški letnik** s sledečo vsebino: 1. Fr. Gabršek: „Občno ukoslovje“. 2. J. Ravnikar: „Zgodovina slovenskega ljudskega šolstva“. 3. J. B.: „O šolskih stavbah“ z 22. podobami. 4. Tone Brezovnik: „Namen, ureditev in poraba šolskih knjižnic“. 5. Jos. Bezljaj: „Navod za risanje strojev“ z 28 podobami. 6. J. L.: „Pogled na pedagogiško polje l. 1887“. 7. T. B.: „Šolstvo na Štajerskem v šolskem letu 1886/87“. 8. J. L.: „Ob učilih“. 9. Poročilo o „prvi slovenski stalni učilski razstavi“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem. 10. Fr. Gabršek: „Poročilo o društvenem delovanji v preteklem društvenem letu“. 11. Dodatek in 12. Vabilo. Izborna izbrana tvarina sama priporoča že knjigo, ki obsega 227 strani ter velja za neude 1 gld. 40 kr. (vezana v celo platno 40 kr., v pol platno 30 kr. dražje); po pošti 5 kr. več. — Naroča se pri odboru „Pedagogiškega društva“ v

*) Za peresa (jeklena) je bila prvotna fabrika le na Angleškem (Birmingham); zdaj jih je užé vse polno. Imenitne so firme Sonneck (na Nemškem), Kuhn v Avstriji (Dunaj) in dr. (Ta pošilja brezplačno šolam uzor, kako se peresa po fabriško izdelujejo.) Katera peresa so boljša, katera dovolj dobra, katera preslaba, o tem je težko govoriti.

Krškem, v R. Miličevi tiskarni v Ljubljani, pa tudi pri vsaki drugi knjigarni. — V istih založbah se dobé tudi še sledeče knjige „Pedagogiškega društva“: 1. Pedagogiški letnik, I. leto, 1887, po 1 glđ. 40 kr. 2. Fr. Gabršek, „Občno vzgojeslovje“, po 80 kr. 3. J. Bezljaj, „Pouk o črtējih. II. del, po 30 kr. 4. Fr. Gabršek, „Občno ukoslovje“, po 80 kr. Slovenski učitelji! Sezite pridno po teh knjigah ter vabite tudi občinstvo k naročbi in k pristopu k temu obče koristnemu in jedinemu slovenskemu pedagogiško-literarnemu društvu! Od izdatne podpore je zavisen ves napredek in nadaljno uspešno delovanje „Pedagogiškega društva“, katero si prizadeva, pospeti se na stališče „Hrvatskega pedagogiško-književnega zbora“!

— **Naš cesar Franc Jožef I.** Spomenski spis o štiridesetletnici njegove vlade. Za slovensko mladino priredil učitelj. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer & Feod. Bamberg v Ljubljani 1888. Tako je imé tej lepi novi knjižici, ki obsega 32 strani in razpravlja zgodovino avstrijsko od 1848. do 1888. l. ter je okrašena s 16 podobami, izmej katerih je posebno lepa prva, namreč podoba cesarjeva, izvršena v 16. barvah. Posamičen izvod stoji 18 kr., pri naročitvi na 100 — 1000 izvodov izniža se cena na 15 kr., od 1000—5000 na 14 kr. itd. — To lepo knjižico živo priporočamo tedaj za letošnja primerna darila v ljudskih in drugih šolah ter sploh šolskim prednikom in prijateljem slovenske mladine.

— **Šolske pesmi**, nabral in izdal Gabrijel Majcen. Prva stopnja. Na podlogi Miklošičeve „Začetnice in prvega berila“, Praprotnikovega „Abecednika“, Razinger-Zumerjevega „Abecednika“ in „Prvega berila“ istih dveh sestavljavcev. Cena 15. kr. Maribor. Založil Th. Kaltenbrunner, 1888. Pesmi so melodijozne, in ker so besede prav primerno zbrane, so užé zato vredne, da se priporočajo.

— **Jos. Stritarja zbranih spisov** je užé 47. snopič na svetlem.

D o p i s i.

Z Gorenjskega. V 10. številki »Uč. Tovariša« z dné 15. maja t. l., priporoča dopis iz »Postojinskega okraja«, naj bi se povodom učiteljskih konferencij tudi spominjali svojega gmotnega stanja ter v dan konferencije podpisali prošnjo na deželni zbor za izboljšanje naših plač. Tega mnénja smo vsi učitelji na Kranjskem; vender mislimo, da bi ne smeli učitelji jednega okraja postavljati se na separatno stališče, in naj bi bili k temu še toliko opravičeni. Sprememba, oziroma povišanje stalnih uč. dohodkov bila bi le posledica izpremenjenega deželnega zakona. Za jeden sam okraj pa se zakon ne bode predruščil, tega ne smemo terjati, še manj pričakovati. Treba torej, da prosimo vsi za jedno in isto, potem ntegne prošnja, ako ne bode pretirana, imeti kaj uspeha. V podkrepljenje prošnje navedejo naj se vsi motivi, bodi si, da se nanašajo na ta ali na oni okraj. V dosego jednotne, za vse učiteljstvo vojvodine Kranjske primerne prošnje ustavile naj bi konferencije »ad hoc« poseben odsek, recimo k večjemu treh članov. Jeden izmed teh odsekov bil bi glavni, iniciativni, in ta sestavi prošnjo dogovorivši se z drugimi odseki gledé na motivacijo. To bi se morda hitreje doseglo, ako bi glavni odsek razposlal pododsekom »polo z vprašanji« tikajočimi se draginskih, krajevnih, socijalnih, družinskih in drugih razmer. Nabrano gradivo vrne se glavnemu odseku v konečno urejenje. Tako zloženo prošnjo se potem avtografuje s kemično tinto in v 50 izvodih natisne. Vsak pododsek dobí potem po jeden odtis, da ga podpišejo vsi učitelji jednega okraja; tudi bi zadostilo, ko bi se po razglašenji prošnje nabirali samo podpisi na posebnih polah, kar bi se lahko ob priliki konferencij najhitreje zgodilo; podpisi bi se potem glavni prošnji (jednemu odtisu) priložili. Kaj pa z ostalimi natisi? Ti pa naj bi se brez podpisov vsem 37 gg. deželnim poslancem razposlali na dom, predno bode deželni zbor sklican. Tako se bodo gg. poslanci za časa najbolje poučili o naših gmotnih razmerah, in ne bodo užé »a priori« sklenili, odbiti prošnje vseukupnega učiteljstva. Sangviničnih nadej sicer ne smemo gojiti, da bode to pomagalo; a zavest bodemo vsaj imeli, da gg. poslanci potem vsi poznajo naše »bitje in žitje«. Tudi to nas plaši pred porazom, da je z letošnjim letom konec deželno-zborskim mandatom, in dobro vemo, da se gg. deželni zastopniki radi ne ponašajo s povišanjem deželnih davkov. Z druge strani pa ni neopravičeno pričakovati, da se vsled znižanja zemljiščno-odveznega davka od 16 na 10% vender le najde kak virček za povišanje vsaj nekaterih najnižjih učiteljskih plač. Gospodje tovariši! Sporočajte, kaj mislite o tem! —